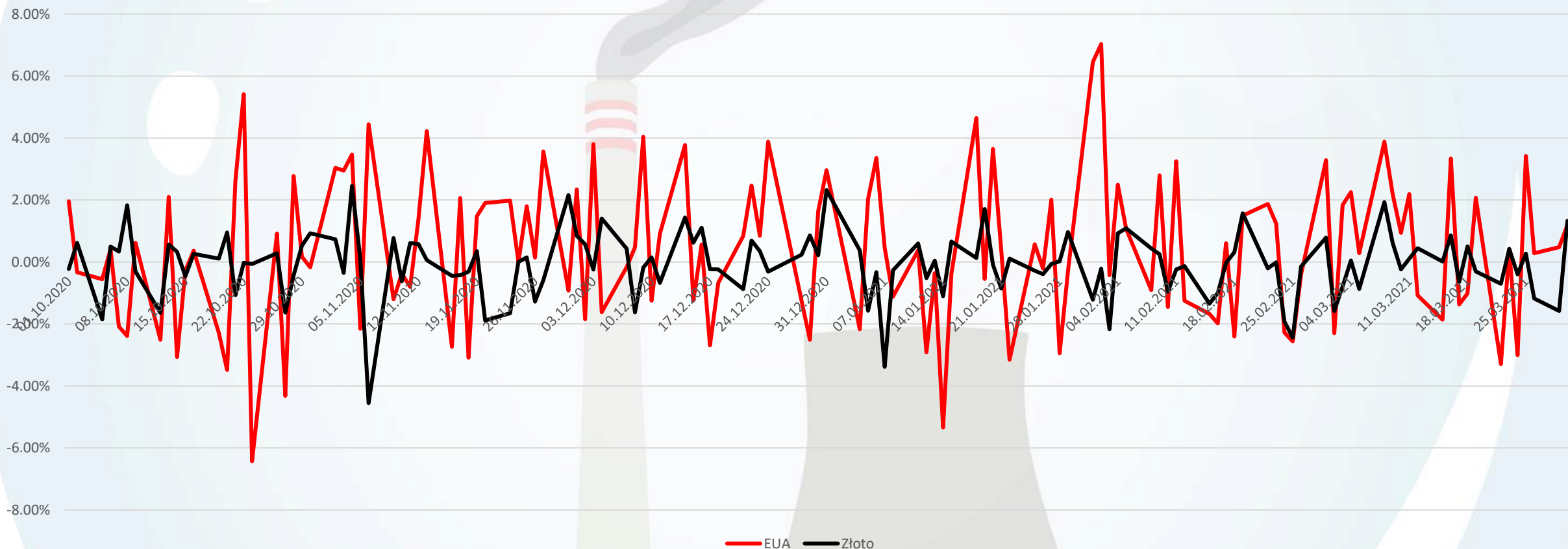

EU ETS a bańki cenowe

Marek Lachowicz

Niepokojujące wahania cen EUA

Dzienna zmiana kursu zamknięcia, w %, EUA vs złoto, dane za stooq.pl

Charakterystyka rynku EU ETS

Brak substytutów, dla firm, którym EUA są niezbędne.

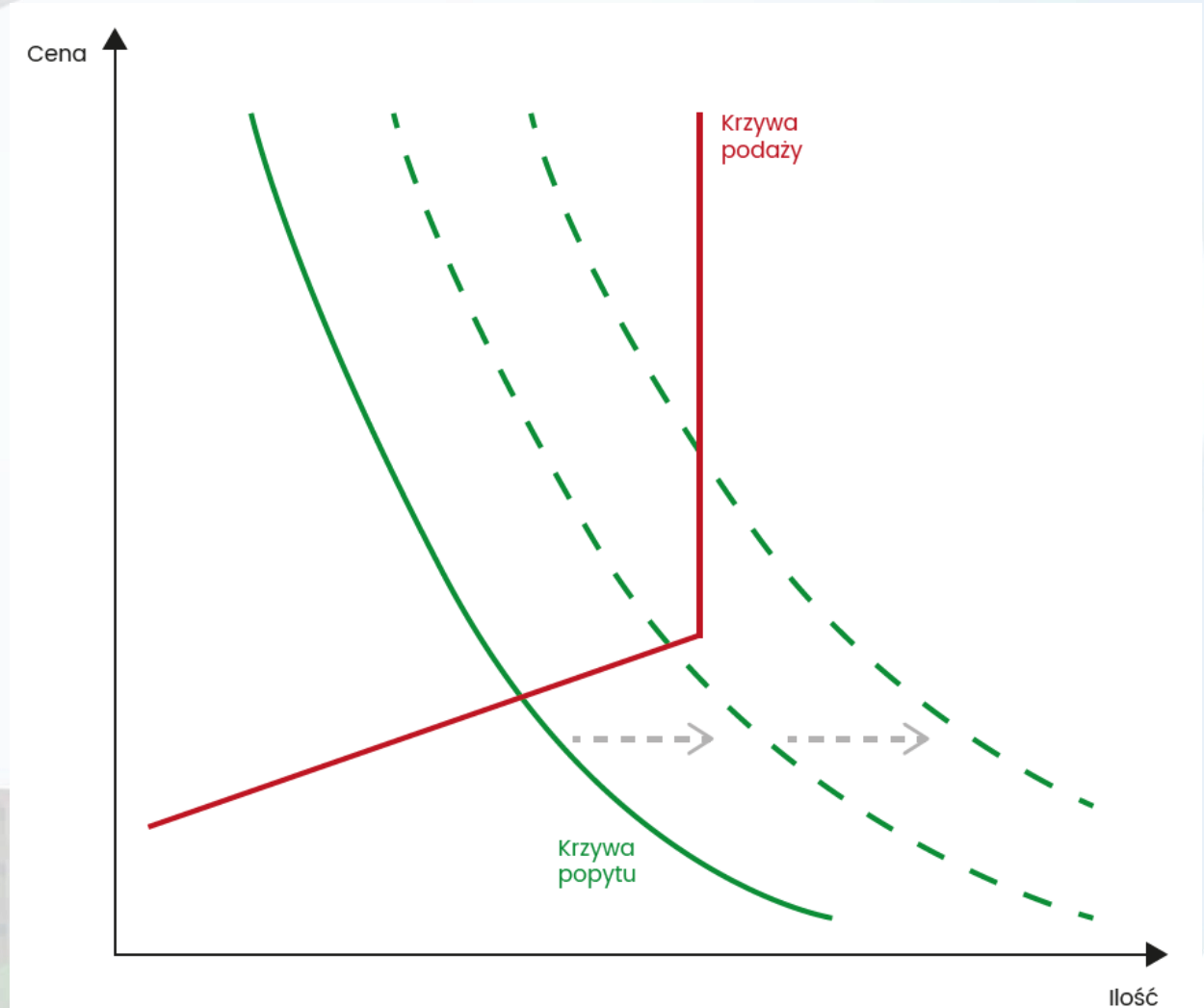
Krótkookresowo nieelastyczny popyt ze strony firm, którym EUA są niezbędne.

Odgórnie ustalona podaż, rokrocznie malejąca o LRF, mechanizm MSR likwiduje nadwyżki.

Brak maksymalnego ograniczenia ceny.

Model popytu-podaży

Po osiągnięciu maksymalnego nasycenia, rynek nie jest w stanie wytworzyć nowych uprawnień do emisji, zatem dalsze przesunięcie krzywej popytu powoduje wyłącznie gwałtowny wzrost ceny

Testy statystyczne

- Testy eksplozywności szeregu czasowego SADF i GSADF zaproponowane przez Petera C.B. Phillipsa i współpracowników.
- Zweryfikowane przez Phillipsa na szeregu miesięcznym S&P500 do analizy bańki dotcom.
- Procedura powtórzona przez autora na szeregu NASDAQ do wewnętrznej weryfikacji jakości testów.
- Sześćioletni szereg o częstotliwości miesięcznej do 31.03.2021r.
- Szereg o częstotliwości tygodniowej, za ostatnich pięć kwartałów, do 31.03.2021r.

Wyniki

Szereg miesięczny:

Bańki na cenie EUA występowały w ciągu ostatnich sześciu lat na poziomie ufności 99%.

Na poziomach ufności 90-95% sygnały tworzenia się bańki w tej chwili (luty-marzec 2021r.).

Szereg tygodniowy:

Brak oznak tworzenia się baniek

Komentarz do wyników

- W ekonomii większa liczba obserwacji nie kompensuje zakresu.
- Testy SADF/GSADF wykorzystywane były przez twórców do analizy danych miesięcznych i szeregów o przynajmniej kilkuletnim zakresie.
- Zakres użytych w raporcie danych tygodniowych może być zwyczajnie zbyt krótki, co nie oznacza, że ich analiza jest pozbawiona sensu.
- Analiza winna zostać kontynuowana i rozbieżności wyjaśnione.
- Możliwe metody: inne testy statystyczne, modelowanie ekonometryczne, badanie pamięci procesu, badanie grupowania zmienności (volatility clustering), badanie komponentu sezonowego.

Konsekwencje nagłego wzrostu cen uprawnień

- Rosnące obciążenie polskiego sektora przemysłowego, szczególnie branż energochłonnych.
- Ciągłe niewyeliminowane zagrożenie carbon leakage na poziomie całej Wspólnoty.
- Brak możliwości zaplanowania optymalnych pod względem ekonomicznym inwestycji energetycznych.
- W efekcie spowolnienie dekarbonizacji.
- Niemożność przewidzenia ceny uprawnień uniemożliwia strategiczne zarządzanie przedsiębiorstwami przemysłowymi.

Konsekwencje nagłego wzrostu cen uprawnień cd

- Oddanie kontroli nad kluczowymi surowcami stanowi zagrożenie geopolityczne. Produkcja kluczowych surowców takich jak stal już opuszcza Europę.
- Ograniczenie potencjału Polski jako lokalizacji FDI.
- Ważna rola przemysłu w ożywianiu gospodarki.
- Ubóstwo energetyczne. Nagły wzrost cen energii i ciepła dla gospodarstw domowych.
- Dalsze rozwarstwienie społeczne. Cios w osoby najuboższe.

Co oferuje monitoring cen EU ETS?

- Informacja z wyprzedzeniem dla wszystkich zainteresowanych.
- Firmy mogą zastosować dostępne im środki organizacyjne.
- Rząd może wykorzystać zarówno kanały międzynarodowe, jak i zareagować lokalnie, w obszarze np. polityki fiskalnej.
- Cenny element komunikacji z rynkiem.
- Potencjalne działanie odstraszające na część spekulantów (samospełniająca się przepowiednia).

The background features a light blue globe with a stylized factory at the bottom. The factory has several buildings and a tall chimney emitting a thick, grey, wavy plume of smoke that rises towards the top of the frame. The overall aesthetic is clean and modern.

Dziękuję za uwagę

Kontakt do autora

E-mail: ML@mareklachowicz.com

Telefon: +48 517 944 643